

สัตว์เลี้ยงของคนไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

องค์การสหประชาชาติ ระบุว่า ประเทศไทยมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ในสัดส่วนเกินร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ ถือว่าประเทศนั้นก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือ Aging Society และจะเป็นสังคมผู้สูงอายุเต็มรูปแบบ เมื่อสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20

กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เปิดเผยว่าประเทศไทยเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราการเกิดที่ลดลง และความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ทำให้ผู้สูงอายุ มีอายุยืนยาวขึ้น และแนวโน้มของโครงสร้างประชากรวัยสูงอายุในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา มีจำนวนและสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในปี พ.ศ. 2548 จากร้อยละ 10.3 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.5 ในปีพ.ศ. 2559 หรือมีผู้สูงอายุในประเทศไทย 10,783,380 คน สอดคล้องในปี 2583 องค์การสหประชาชาติประเมินไว้ว่า ไทยเราจะมีประชากรผู้สูงอายุสูงที่สุดในอาเซียน ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมดูแลผู้สูงอายุใน 4 มิติ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม และบริการสาธารณะ

นสพ.เกษม สุธะ หน่วยงานสัตว์เลี้ยงชนิดพิเศษ โรงพยาบาลสัตว์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ออกมาให้ข้อมูลว่า จากผลการสำรวจจำนวนประชากรสุนัข ประจำปี พ.ศ. 2559 ของสำนักงานปศุสัตว์ทั่วประเทศ สังกัดกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่าในประเทศไทยมีสุนัขจำนวนทั้งหมด 6.7 ล้านตัว เป็นสุนัขมีเจ้าของกว่า 6.05 ล้านตัว และเป็นสุนัขที่ไม่มีเจ้าของ 750,000 ตัว และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศไทยมีสัดส่วนจำนวนสุนัขต่อประชากรมากที่สุดในภูมิภาคอาเซียน หรือประมาณร้อยละ 10 ซึ่งสอดคล้องกับสถิติของโรงพยาบาลสัตว์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

กรุงเทพฯ สถานพยาบาลสัตว์ขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาคอาเซียน เพราะมีสัตว์หลากหลายชนิดเข้ารับบริการมากกว่า 200,000 รายต่อปี หรือประมาณ 600 รายต่อวัน โดยสัตว์เลี้ยงยอดนิยมอันดับ 1 ได้แก่ สุนัข

อันดับ 2 แมว อันดับ 3 กระต่ายและสัตว์ฟันแทะ อันดับ 4 นกเลี้ยงหลากหลายชนิด อันดับ 5 สัตว์เลี้ยงคลานชนิดต่าง ๆ

สำหรับในประเทศไทย กำหนดอายุของสัตว์สูงอายุไว้ดังนี้ สุนัขและแมวอายุ 10 ปีขึ้นไป กระต่ายอายุ 8 ปีขึ้นไป หนูแฮมสเตอร์อายุ 5 ปีขึ้นไป หนูแฮมสเตอร์แคระอายุ 1 ปีขึ้นไป นกแก้วอายุ 25 ปีขึ้นไป และเต่าอายุ 30 ปีขึ้นไป และปัจจัยที่ทำให้สัตว์เลี้ยงในประเทศไทยอายุยืน ได้แก่ มีการผลิตนายสัตวแพทย์เพิ่มขึ้น เทคโนโลยีด้านการสัตวแพทยดีขึ้น โดยเฉพาะคลินิกเฉพาะ

ทางที่รักษาโรคจากความเสื่อมต่าง ๆ ของร่างกาย อัตราการเกิดของคนไทยลดลง จึงหันมาเลี้ยงสัตว์แทนลูกกันมากและดูแลสัตว์ดีขึ้น

เมื่อพิจารณาจากในราย

ละเอียดตามศูนย์ฯ ที่บำบัดดูแล สัตว์สูงอายุของโรงพยาบาลสัตว์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยนับจำนวนสัตว์ที่เข้ารับการรักษาในปี พ.ศ. 2559

พบว่าหน่วยวัดขึ้นประมาณ

10,000 ราย ศูนย์หัวใจ

และหลอดเลือด (ดูแล

ภาวะหัวใจล้มเหลว ลิ้น

หัวใจรั่ว และกล้ามเนื้อ

หัวใจขาดเลือด) มีจำนวน

2,522 ราย ศูนย์เนื้องอก

(ดูแลสัตว์ป่วยด้วยเนื้องอกในตำแหน่งต่าง ๆ ให้บริการทั้งเคมีบำบัดและรังสีรักษา) จำนวน 2,247 ราย ศูนย์ต่อมไร้ท่อและทางเดินอาหาร (ดูแลโรคเบาหวาน โรคอ้วน โรคตับและไทรอยด์) จำนวน 4,665 ราย ซึ่งทุกศูนย์ฯ มีอัตราเติบโตต่อปีประมาณ 10-20% ทุกปี ทำให้เราเห็นแนวโน้มโครงสร้างอายุของสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีสัตว์เลี้ยงสูงอายุทั่วประเทศอีกหลายแสนตัว ที่ยังเข้าไม่ถึงบริการทางสัตวแพทย์เช่นนี้

จากข้างต้นเราจะเห็นได้ว่าสัตว์เลี้ยงของคนไทยก็เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างชัดเจน ซึ่งสัตว์เลี้ยงเหล่านี้ก็ต้องการการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษเช่นกัน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อมและการบริการสาธารณะ เพียงแต่บริบทอาจแตกต่างกัน ดังนั้น ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ เจ้าของจะต้องเตรียมเงินและเวลา ไว้จัดหาอาหารที่เหมาะสมกับช่วงอายุ และพาสัตว์ไปพบสัตวแพทย์ตามนัดอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเพราะมีสัตว์หลายตัวที่เมื่อแก่เฒ่าแล้วเจ้าของทิ้ง โดยขาดการเหลียวแล ทำให้ชีวิตที่เหลืออยู่อย่างลำบาก หรือมาพบสัตวแพทย์ด้วยอาการหนัก ทั้ง ๆ ที่ถ้ามารักษาแต่ระยะเริ่มต้น ก็จะทำให้สัตว์มีคุณภาพชีวิตดีกว่าเดิม

ด้านสังคม ได้แก่ เจ้าของควรอยู่กับสัตว์อย่างสม่ำเสมอ ไม่จากไปไหนนาน ๆ มีเวลาคอยบอกรักบอาน้ำ ทำความสะอาดร่างกาย หรือนำสัตว์เลี้ยงของเรามาเดินเล่นนอกบ้านบ้าง หรือ พาไปพบเพื่อนหมาข้างบ้าน เพื่อ

นสพ.เกษม สุธะ

ให้เขาได้มีสังคมและพูดคุยภาษาลับตัวให้คลายเหงาบ้าง เพราะแม้จะอยู่กับเรามาจนเจนฟังภาษามนุษย์ออก แต่เขาก็คงอยากคุยภาษาของเขาด้วยเช่นกัน

ด้านสุขภาพ ได้แก่ ควรพาไปตรวจสุขภาพอย่างน้อยทุก 6 เดือน ฉีดวัคซีนป้องกันโรคเป็นประจำ ไปพบสัตวแพทย์ตามนัด ให้กินอาหารตรงตามช่วงอายุหรืออาการป่วย เช่น หมาป่วยด้วยโรคเบาหวานก็ต้องควบคุมอาหารจำพวกแป้งและน้ำตาล แมวที่ป่วยด้วยโรคไตก็ต้องระวังอาหารเค็มและโปรตีนสูง นกแก้วที่ป่วยด้วยโรคตับ ก็ต้องจำกัดอาหารจำพวกเมล็ดพืชแห้ง โดยเน้น

ให้กินผลไม้สด เป็นต้น

ด้านสิ่งแวดล้อมและการบริการสาธารณะ จะพบว่าหมาแมวมักจะเดินอยู่ในที่ซ้ำ ๆ กินอาหารในที่เดิม ๆ เนื่องจากหูตาฝ้าฟางเป็นต้อกระจก แต่ยังมีประสาทรับรส ตมกลิ่นและฟังเสียงที่ดีอยู่ เพราะฉะนั้นถ้าเจ้าของไม่ย้ายบ้าน หรือเปลี่ยนที่วางเฟอร์นิเจอร์ หรือเปลี่ยนที่วางชามน้ำและอาหาร สัตว์ก็ยังใช้ชีวิตในบ้านได้ตามปกติเหมือนเช่นที่เคยเป็นมา และถ้ากล่าวถึงโลกนอกบ้าน ประเทศไทยไม่ค่อยจัดสรรพื้นที่สาธารณะสำหรับสัตว์เลี้ยง เพื่อให้ออกกำลังกาย พบปะกับสังคมและขับถ่าย แม้กระทั่งทางเดินเท้าให้ใช้ร่วมไปกับสัตว์เลี้ยงก็ยังหาได้น้อยมาก ทำให้ต้องเก็บสัตว์เลี้ยงแต่ในบ้าน ซึ่งอาจทำให้สัตว์เป็นโรคซึมเศร้าได้เพราะโดยเมื่อคนไทยให้ความใส่ใจห่วงใยในทุกชีวิต แม้เขาจะพูดไม่ได้ก็ตาม ถ้าเราให้ความรักและเอาใจใส่สัตว์เลี้ยงให้ตรงตามช่วงอายุ คอย ๆ ดูแลกันไปไทม์แมกซ์และจากกันไปอย่างสงบ มันย่อมยกระดับจิตใจของเราให้ดียิ่งขึ้น แถมยังส่งผลให้หันมาใส่ใจคนในบ้าน หรือผู้เฒ่าในสังคมรอบข้างมากขึ้น โดยมีรายงานศึกษาวิจัยในประเทศอังกฤษ ว่าอายุโดยเฉลี่ยของคนบ้านที่มีสัตว์เลี้ยง จะมากกว่าบ้านที่ไม่มีเลี้ยงสัตว์อย่างชัดเจน เพราะฉะนั้นการดูแลสัตว์เลี้ยงสูงอายุ จึงถือเป็นการปลูกดอกไม้ในใจให้ทุกคน เพื่อสังคมที่มีความสุขไปด้วยกันในอนาคต.

พอลล่า